

Кузьмич С.М.

студентка,

Науковий керівник: Гуріна Н.В.

кандидат економічних наук, доцент,

Державний податковий університет

ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ АУТСОРСИНГУ

Бухгалтерський облік є обов'язковим для кожного підприємства. Інформація, яка міститься в бухгалтерських документах та формах звітності, має велике значення у процесі прийняття управлінських рішень, тому питання організації бухгалтерського обліку залишаються важливою частиною дослідження науковців.

Актуальним залишається організація бухгалтерського обліку підприємства, яка забезпечить задоволення інтересів замовника та виконавця на основі оптимального поєднання правового та договірної регулювання цього процесу, що спричинено неспроможністю залучення висококваліфікованого штатного облікового персоналу внаслідок обмеженості фінансових ресурсів та масштабів діяльності малих і середніх підприємств.

Серед вітчизняних вчених проблемні аспекти організації бухгалтерського обліку в умовах аутсорсингу досліджували: Скакун Л.С., Ляхович Г.І., Бурко К.В., Кесарчук Г.С., Пилипенко С.М., Мороз В.П., Бачо Р.Й., Макарович В.К. та інші. Проте, питання бухгалтерського аутсорсингу наразі не мають чітко визначеного юридичного закріплення і організаційно-методичного забезпечення для його ефективної реалізації в діяльності підприємств. Така необхідність розробки теоретико-методологічних основ організації обліку на засадах аутсорсингу зумовлює актуальність даної теми.

Згідно із Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» [6], питання організації обліку належать до компетенції його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства й установчих

документів. Можна зазначити, що для ведення бухгалтерського обліку підприємство може вибирати самостійно варіанти його організації, серед яких доцільно виокремити:

1) введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером;

2) самостійне ведення бухгалтерського обліку та складання звітності безпосередньо власником або керівником підприємства;

3) ведення на договірних засадах бухгалтерського обліку централізованою бухгалтерією або підприємством, суб'єктом підприємницької діяльності, самозайнятою особою, що провадять діяльність у сфері бухгалтерського обліку або аудиторської діяльності, тобто бухгалтерський аутсорсинг.

Аутсорсинг (від англ. «Outsourcing» – використання зовнішніх ресурсів) – угода, згідно з якою замовник доручає підряднику виконати певні завдання, зокрема, частину виробничого процесу або повний виробничий процес, надання послуг щодо підбирання персоналу, допоміжні функції [4].

Ринок аутсорсингових послуг включає у себе:

- виробничий (основний та допоміжний) аутсорсинг;
- аутсорсинг бізнес – процесів (бухгалтерський та фінансовий, управління інтелектуальними ресурсами, управління персоналом, здійснення лізингових та логістичних операцій);

I-T-послуг; юридичних послуг та ін. [3, с. 203].

Незважаючи на велику кількість видів аутсорсингу та їх дослідженнях, зупинимося на огляді тих праць, в яких висвітлюється трактування такого поняття як бухгалтерський аутсорсинг в табл. 1.

Отже, узагальнивши праці вчених, пропонуємо таке визначення: бухгалтерський аутсорсинг – це договірні відносини між підприємствами, які полягають в переданні певних функцій організації та ведення бухгалтерського обліку сторонній, компетентній у цьому організації.

Трактування поняття «бухгалтерський аутсорсинг»

Автор	Поняття
Л.С. Скакун [7, с. 8]	Розуміється упорядкована система збору, реєстрації та узагальнення інформації про майно та зобов'язання підприємства на основі суцільного, безперервного та документального відображення господарської діяльності з використанням послуг зовнішніх відносно підприємства суб'єктів.
К.В. Бурко [8, с. 179]	Ведення бухгалтерії компанії спеціалізованими фірмами та або особами без зарахування спеціалістів у штат компанії.
Т.В. Давидюк [2, с. 16]	Послуга, завдяки якій сучасні підприємства мають можливість доручити виконання складних завдань більш компетентним компаніям, що здатні допомогти в питаннях ведення бухгалтерського обліку та оцінити можливості посилення конкурентоспроможності підприємства
Р.Й. Бачо, В.К. Макарович [1, с. 14]	Передача, частково або повністю, функцій організації та ведення бухгалтерського обліку, а також складання та подання фінансової звітності зовнішньому постачальнику або провайдеру, який надає конкретну послугу з обліку протягом встановленого часу за узгодженими розцінками, гарантуючи відповідну якість ведення обліку та розподіляючи ризики щодо ведення обліку на себе і замовника
С.М. Пилипенко, В.П. Мороз [5, с. 223]	Зовнішня компанія включається в робочі бізнес-процеси компанії-замовника як цілісний функціональний підрозділ, залишаючись при цьому організаційно і юридично самостійним

Джерело: складено автором за даними [1; 2; 5; 7; 8]

Суб'єкти управління підприємствами доволі часто вдаються до ведення обліку на засадах аутсорсингу, враховуючи його переваги і недоліки (рис. 1). Скорочення витрат є суттєвим фактором, але не єдиною причиною для укладення договору про аутсорсинг. Часто підприємства схильються до аутсорсингу для збільшення вільного часу і ресурсів з метою розширення діяльності та зростання.

Отже, можна стверджувати, що найбільш ефективною формою організації обліку на підприємстві в сучасних умовах є саме аутсорсинг. Але при виборі організації бухгалтерського обліку на

підприємстві на засадах аутсорсингу варто сформуванати оптимальну структуру зовнішніх (аутсорсингова компанія) і внутрішніх підрозділів замовника.

Рис. 1. Переваги та недоліки бухгалтерського аутсорсингу

Джерело: складено автором на основі [3, с. 203]

Наведені тенденції розвитку застосування аутсорсингу бухгалтерського обліку широко застосовуються в Україні, адже дають змогу повністю зосередити увагу на розширення та удосконалення діяльності. Є можливість скористатися якісними послугами сторонніми організаціями – експертами в сфері бухгалтерського обліку.

Список використаних джерел:

1. Бачо Р.Й., Макарович В.К. Компаративний аналіз моделей організації надання послуг з бухгалтерського обліку: аутсорсинг, інсорсинг, косорсинг. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2019. № 2. С. 11–16.
2. Давидюк Т.В. Бухгалтерський аутсорсинг як інноваційний інструмент досягнення економічних переваг. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2018. № 1(3). С. 11–18.

3. Кесарчук Г.С. Бухгалтерський аутсорсинг: поняття, види, переваги та недоліки. *Науковий вісник Ужгородського університету. Сер. : Економіка*. 2014. № 1. С. 201–204.

4. Момот В.М., Смоляк О.О. Бухгалтерський аутсорсинг як метод антикризового управління. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Економічні науки*. 2014. Випуск 9-1. Частина 2. С. 196–199.

5. Пилипенко С.М., Мороз В.П. Організація бухгалтерського обліку на умовах аутсорсингу. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. 2020. № 6. С. 222–228.

6. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV (в редакції від 01.07.2021 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

7. Скакун Л.С. Бухгалтерський облік в умовах аутсорсингу : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.09. Житомир, 2010. 21 с.

8. Бурко К.В. Бухгалтерський аутсорсинг як метод сучасного ведення бухгалтерії. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні проблеми науки та практики*. 2019. № 8. С. 172–183.